

VNG
t.a.v. Commissie Financiën

Uw brief van
01-maart-2024

Uw kenmerk
U202400109 Lbr.
24/005

Ons kenmerk

Voerendaal
13-maart-2024

Onderwerp
Reactie op het afgegeven
'Begrotingsadvies 2025-2028'

Behandeld door
Tanja van Meegen

Bijlagen

Geachte,

In de position paper "Begrotingsbehandeling VNG" wordt door de VNG en IPO opgeroepen tot een goede financiële uitgangspositie voor gemeenten om haar wettelijke taken te kunnen blijven uitvoeren. Hierin zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Herstel van het accres vanaf 2026
- Indexering van de fondsen passen bij de stijgende kosten op wettelijke (zorg)taken.
- Afschaffing van de opschalingskorting
- In balans brengen van taken en middelen.

In navolging op de VNG resolutie '*Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief*', het daaropvolgende begrotingsadvies voor meerjarenbegroting 2024-2027 en op aanraden van de VNG-commissie Financiën is een begrotingsadvies voor de meerjarenbegroting 2025-2028 afgegeven. Het laatstgenoemde advies wijkt af van het voorgaande advies. De VNG geeft aan dat het in haar ogen onverantwoord is om niet te anticiperen op de door het Rijk in geboekte korting van 3 miljard vanaf 2026 en adviseert derhalve op de maatregelen in kaart te brengen.

In 2023 zijn door de leden al drie aandachtsgebieden naar voren gebracht waar het gaat om de gedwongen noodzaak tot het afschalen van taken:

- Investerings in het fysieke domein: wonen, energie, klimaat en mobiliteit
- De druk op het zorgstelsel
- De veiligheid op straat en in het milieu

Door BMC zijn de mogelijke effecten van het tekort al in kaart gebracht. Deze leveren een nuttige verdere onderbouwing op, in het bijzonder, op de genoemde drie domeinen.

De huidige grote, bewust nagestreefde verwevenheid van rijksbeleid en gemeentebestuur vertaalt zich niet verrassenderwijs in substantiële effecten van gemeentelijke bezuinigingen op Rijksambities. Het door BMC gepresenteerde scenario schat in dat een korting van € 3 miljard ruwweg voor 40% zou neerslaan in het fysieke domein, voor 50% in het sociale domein en voor 10% in veiligheid. In het sociale domein gaat het meeste geld om, € 16 miljard; daar valt dan ook de grootste klap. Het fysieke domein is in omvang ook vrij groot met € 6 miljard, en daar is de pijn niet direct voelbaar; dat maakt bezuinigingen extra verleidelijk. Doordat er relatief weinig geld naar veiligheid gaat, € 2 miljard, zou daar slechts een klein deel van de korting belanden.

De financiële relatie tussen rijk en gemeenten laat al geruime tijd te wensen over. Beide zijn gebaat bij stabiele en voorspelbare financiële verhoudingen. In het verleden heeft het Rijk diverse kortingen doorgevoerd zonder dat deze gepaard gingen met evenredige taakverminderingen. Ook de overheveling van Jeugdzorg en WMO volgde met een taakstellende bezuiniging. En niet te vergetend de traditionele 'trap op, trap af' systematiek die buiten werking werd gesteld zonder zicht op een adequaat alternatief.

Samen de stap naar voren zetten laat, als gevolg van de kabinetsformatie, op zich wachten met alle gevolgen van dien. *Het nieuwe advies geeft een sterk gevoel van onbehagen.* Hiermee wordt niet alleen de verantwoordelijkheid eenzijdig bij gemeenten neergelegd, maar ook de druk op de gemeentelijke organisaties van een zeer omvangrijke (bezuinigings)operatie. Hiermee wordt niet afgedwongen dat het Rijk eigenaarschap laat zien en als eerste een handreiking doet in de door haar gemaakte keuze een niet onderbouwde eenzijdige korting door te voeren.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL,
namens deze,

Wethouder R.B.M. Braun